

Мінченко О. В.

слухач магістратури

Навчально-наукового інституту права
та підготовки фахівців для підрозділів
Національної поліції Дніпровського
державного університету
внутрішніх справ

Хашев В. Г.

доцент кафедри кримінального права
та кримінології Дніпровського
державного університету
внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

ЗАГАЛЬНІ ПРИНЦИПИ КРИМІНАЛЬНОГО СУДОЧИНСТВА

Відповідно до ч. 1 ст. 7 Кримінального процесуального кодексу України зміст та форма кримінального провадження повинні відповідати загальним засадам кримінального провадження, до яких, зокрема, відносяться: верховенство права; законність; рівність перед законом і судом; повага до людської гідності; забезпечення права на свободу та особисту недоторканність; недоторканність житла чи іншого володіння особи; таємниця спілкування; невтручання у приватне життя; недоторканність права власності; презумпція невинуватості та забезпечення доведеності вини; свобода від самовикриття та право не свідчити проти близьких родичів та членів сім'ї; заборона двічі притягувати до кримінальної відповідальності за одне і те саме правопорушення; забезпечення права на захист; доступ до правосуддя та обов'язковість судових рішень; змагальність сторін та свобода в поданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості; безпосередність дослідження показань, речей і документів; забезпечення права на оскарження процесуальних рішень, дій чи бездіяльності; публічність; диспозитивність; гласність і відкритість судового провадження та його повне фіксування технічними засобами; розумність строків; мова, якою здійснюється кримінальне провадження [1].

На конституційному рівні принцип правової процедури встановлюється незалежно від конкретного виду правової процедури, враховуючи, що Конституція України не розрізняє ці типи. Судовий розгляд, а точніше правосуддя, розглядається в Конституції України як інший вид державної діяльності, і деталі такої діяльності виражені в тому, що багато принципів судової системи, визначені в Конституції, мають організаційне значення і застосовуються у всіх сферах судової системи [2, с. 8].

Таким чином, норми Конституції України визнають основні засади судочинства в Україні такими, що мають вищу юридичну силу і пряму силу та є основою для розробки принципів та відповідних правових процедур.

Однак відповідно до статті 129 Конституції України описаний перелік принципів належного процесу, не є винятковим, оскільки в статті прямо зазначено, що закон може визначати інші принципи належного процесу в судах з певною юрисдикцією [3]. Це підтверджує, що окремі юрисдикції можуть мати основу для інших судових процесів.

Таким чином, можемо наголосити, що засади (принцип) кримінального провадження є самостійною групою принципів, походять від принципів правозастосування та, відповідно, від принципів права, відображають сутність принципів права в цілому, конкретизуючи специфіку кримінального провадження, як особливого різновиду юридичної практичної діяльності.

1. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013, № 9-10, № 11-12, № 13, ст. 88.

2. Олійник О. С. Ієрархія принципів кримінального права України. *Правова позиція*, 2019. № 3 (24). С. 7–13.

3. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.

4. Тимошенко М. О. Загальні засади (принципи) кримінального провадження в системі принципів права. *Науковий вісник Ужгородського Національного університету* : Серія: Право / гол. ред. Ю. М. Бисага. – Ужгород : Видавничий дім «Гельветика», 2015. Вип. 35. Ч. 1. Т. 3. с. 132-135.